

NOVIČNIK

Št. 3

**TRAJNOSTNA MOBILNOST V
OKVIRU PROJEKTA
LIFE IP CARE4CLIMATE**

**AKTIVNOSTI MINISTRSTVA
ZA INFRASTRUKTURO NA
PODROČJU TRAJNOSTNE
MOBILNOSTI**

**Javni razpis za sofinanciranje
»Priprava in izvedba aktivnosti Evropskega tedna mobilnosti v letu 2020« - MZI**

**Slovenske občine želijo spodbujati
hojo in kolesarjenje - IPOP**

Izvedba spletnih izobraževalnih dogodkov za občine in strokovno javnost

Električna dostavna kolesa v Ljubljani in na Ptuj

Projekt IDACS: celoviti podatki o polnilni infrastrukturi za električna vozila na enem mestu

TRAJNOSTNA MOBILNOST V OKVIRU PROJEKTA LIFE IP CARE4CLIMATE

Javni razpis za sofinanciranje »Priprava in izvedba aktivnosti Evropskega tedna mobilnosti v letu 2020«

V petek, 29. 5. 2020 je bil v [Uradnem listu št. 78](#) ter na spletni strani Ministrstva za infrastrukturo objavljen [javni razpis](#) za sofinanciranje priprav in izvedbe aktivnosti Evropskega tedna mobilnosti v letu 2020. Izvedba javnega razpisa je del projekta LIFE IP CARE4CLIMATE, aktivnosti sofinancira Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) iz Sklada za podnebne spremembe. Javni razpis je namenjen občinam Republike Slovenije, ki sodelujejo v Evropskem tednu mobilnosti 2020.

Evropski teden mobilnosti (ETM) je kampanja, ki se odvija pod okriljem Evropske komisije vsako leto med 16. in 22. septembrom. Njen namen je spodbuditi občine k izvajanju ukrepov in promociji trajnostne mobilnosti ter s tem prispevati k zmanjševanju osebnega motornega prometa in s tem k izboljšanju zdravja, razvoju mest po meri pešca in kolesarja in večji kakovosti bivanja na splošno. Zadnji dan, 22. september, je tradicionalno namenjen dnevu brez avtomobila. Nekatera sodelujoča mesta na ta dan zaprejo del središč za motorni promet. Občine svojim prebivalcem in obiskovalcem omogočijo doživetje mesta brez avtomobila, organizirajo različne izobraževalne, kulturne in zabavne dogodke ter v dogajanje vključijo čim več lokalnih interesnih skupin in širše javnosti, med drugim podjetja, šole, različna društva in nevladne organizacije. Pestro dogajanje in prijetno vzdušje, ki nastane ob pripravljenih dogodkih, pokažeta prebivalcem in mestnim oblastem, da je mogoče to z novo in trajnostno ureditvijo prometa razširiti na vse leto in v dobro vseh.

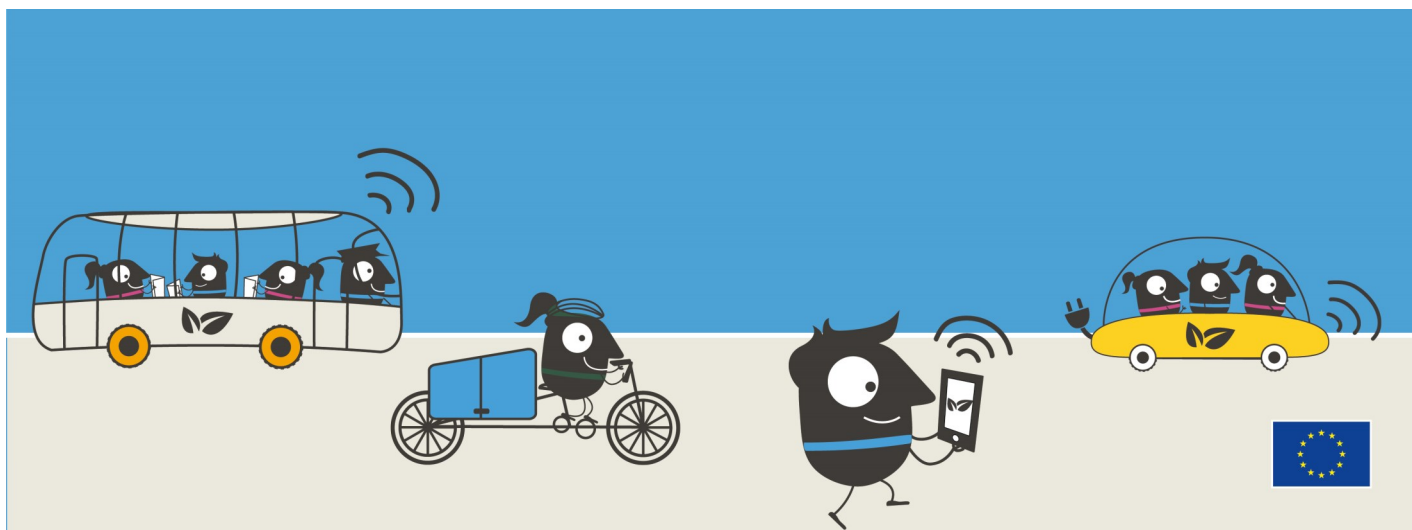
Slika 1: Logotip Evropskega tedna mobilnosti 2020

Namen razpisa je ozaveščanje in promocija trajnostne mobilnosti skozi vse leto, kar pomeni izvedbo ukrepov, ki imajo dolgoročnejši vpliv na prebivalce v slovenskih občinah ter jih aktivno spodbujajo k spremembi potovalnih navad in načinu razmišljanja v bolj trajnostno naravnane kot je hoja, kolesarjenje, uporaba javnega prevoza, skupne vožnje, parkiranje zunaj mestnih jeder, itd. Glede na trenutno stanje na področju trajnostne mobilnosti v Sloveniji je poleg izvedbe ETM v času med 16. in 22. septembrom nujno potrebno aktivnosti promocije in ozaveščanja o trajnostni mobilnosti vsebinsko obogatiti ter časovno razširiti.

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje aktivnosti občin v zvezi s pripravo in izvedbo aktivnosti ozaveščanja in promocije v okviru ETM v letu 2020. Javni razpis je namenjen za izvedbo naslednjih osmih vrst aktivnosti:

- A – Vključevanje lokalnega gospodarstva v promocijske aktivnosti ETM,
- B – Delavnice o trajnostni mobilnosti za starejše »Ostanimo mobilni«,
- C – Pešbus,
- D – Organizacija dogodkov z uporabo javnega prevoza,
- E – Peš kažipoti,
- F – Šolska ulica,
- G – PARK (irni) dan,
- H – Otroci in javni prostor.

Podrobneje so aktivnosti opisane v [katalogu aktivnosti](#).

Slika 2: Glede na trenutno stanje na področju trajnostne mobilnosti v Sloveniji je poleg izvedbe ETM v času med 16. in 22. septembrom nujno potrebno aktivnosti promocije in ozaveščanja o trajnostni mobilnosti vsebinsko obogatiti ter časovno razširiti.

Slovenske občine želijo spodbujati hojo in kolesarjenje

Partner: Inštitut za politike prostora (IPoP)

V času epidemije in po njej so številna mesta začela bolj intenzivno spodbujati hojo in kolesarjenje. Tudi v Sloveniji se je osebna mobilnost prebivalcev spremenila v prid kolesarjenju in hoji.

IPoP je zato slovenskih občinam ponudil pomoč pri uvajanju ukrepov v podporo novim navadam. Prijavo na razpis je oddalo osem občin, med njimi je bila izbrana občina Škofja Loka. Sodelovanje in spreminjanje prometa na izbrani ulici bo omogočilo bolj varno in udobno hojo in kolesarjenje.

Pandemija COVID-19 je posegla v naša življenja na številnih področjih, med drugim so z njo povezani ukrepi spremenili tudi mobilnost. Po razglasitvi epidemije se je pojavilo obdobje praznih cest, ukinjenega javnega prometa in sistema za izposajo koles ter brezplačno parkiranje. Razmere na področju prometa so postale ugodene predvsem za potovanja z avtomobilom. Vendar pa se je kmalu izkazalo, da je tudi aktivna mobilnost – hoja in kolesarjenje, lahko dobra rešitev.

Nova realnost v času epidemije je bila idealna priložnost za uvajanje ukrepov spodbujanja aktivnih oblik mobilnosti, saj so neobičajne razmere dobro izhodišče za ustvarjanje novih (potovalnih) navad. Zelo hitro so se po različnih kanalih začele širiti novice o mnogih [tujih primerih spodbujanja](#) hoje in kolesarjenja. Hkrati je Svetovna zdravstvena organizacija v luči epidemije [izpostavila pomen](#) omejevanja širjenja virusa in boljše pogoje za aktivno mobilnost kot prispevek k temu. Poleg zdravja so pomembni tudi drugi argumenti v prid uvajanju ukrepov za spodbujanje kolesarjenja in hoje v času epidemije: krajše vsakdanje poti posameznikov, zmanjšane kapacitete javnega prometa ter priporočilo o ohranjanju fizične distance metra in pol. Večji delež aktivne mobilnosti pa zmanjša onesnaženja zraka, tudi v času po epidemiji.

Slika 3: IPoP je zato slovenskih občinam ponudil pomoč pri uvajanju ukrepov v podporo novim navadam
Vir fotografije: Shutterstock

IPoP – Inštitutu za politike prostora je o [»koronamobilnosti«](#), ki temelji na hoji in kolesarjenju, pisal veliko. Povzemali so tuje primere, [pozvali slovenske občine](#), da izkoristijo razmere in namenijo več prostora pešcem in kolesarjem, ter na aktualnega ministra za infrastrukturo naslovili [dopis](#) s sporočilom, naj Slovenija v času okrevanja po epidemiji spodbuja trajnostno in aktivno mobilnost. Na tak način so tudi pozvali državno raven, da podpre občine pri prizadevanjih za prilagajanje prometa epidemiji.

Ne glede na [preklic epidemije](#) v Sloveniji, je nekatere ukrepe še vedno potrebno upoštevati. Nedavna [raziskava AMZS](#) je pokazala, da bodo Slovenci po epidemiji spreminjali osebno mobilnost in pogosteje izbrali hojo in kolesarjenje. IPoP je s tem namenom, kot del aktivnosti projekta LIFE IP CARE4CLIMATE, objavil razpis oz. [povabilo občinam](#) k izvedbi ukrepov za prilaganje prometa po epidemiji. Vabilu se je v roku odzvalo osem slovenskih občin.

Vsaka izmed občin se je prijavila s svojo idejo o prilagajanju prometa za spodbujanje hoje in kolesarjenja. Predlagani ukrepi v prijavah so zelo ambiciozni in kažejo na potrebo po prilagajanju prometa v prid hoji in kolesarjenju tudi pri nas. Po mnenju komisije je [najbolj prepričljivo prijavo](#) poslala **občina Škofja Loka**. IPoP bo skupaj z občino Škofja Loka prilagajal promet hoji in kolesarjenju in aktivnosti podprl z obsežno komunikacijsko kampanjo. Nauki in izkušnje pri delu z izbrano občino bodo dobra praksa tudi za druge slovenske občine, ki imajo ambicije narediti občino prijaznejšo kolesarjem in pešcem.

Slika 4: Prijavo na razpis je oddalo osem občin, med njimi je bila izbrana občina Škofja Loka.
Vir fotografije: [Pexels](#), [Pixabay](#)

AKTIVNOSTI MINISTRSTVA ZA INFRASTRUKTURO NA PODROČJU TRAJNOSTNE MOBILNOSTI

Izvedba spletnih izobraževalnih dogodkov za občine in strokovno javnost

Ministrstvo za infrastrukturo je z izvajalci projekta »Izobraževanje za trajnostno mobilnost« dne 28. 5. 2020 izvedlo prvo spletno izobraževanje z naslovom »Sodobni pristopi k celostnemu umirjanju prometa v naseljih« z uporabo videokonferenčnega sistema Zoom.

Slika 5: Spletno izobraževanje za trajnostno mobilnost
Vir fotografije: Zavod VOZIM

E-izobraževanju namenjenemu strokovnjakom, ki delujejo na področju prometnega planiranja in priprave prostorskih načrtov na občinah in v projektantskih podjetjih, je danes prisostvovalo 77 udeležencev iz celotne Slovenije. Prislunili so tujima strokovnjakoma Vincentu Meerschaert-u, ki je predstavil načrte vodenja prometa v Belgijskem mestu Gent, in Tomu Rye-u, ki je predstavil učinkovit način umirjanja prometa s »Superbloki« v Barceloni. Strokovnjaki pa so imeli možnost spoznati tudi primere iz slovenskega okolja, ki sta jih predstavila naša strokovnjaka Aljaž Plevnik in Luka Mladenovič iz Urbanističnega inštituta RS.

V tujini so sicer sprejeli precej drastične ukrepe, vendar je slovenski primer Juršovke v Ljutomeru eden prvih in vzornejših celostno prometno urejenih sosesk. Je odličen primer, kako so stanovalci iz omenjene soseske začeli za premagovanje krajših razdalj uporabljati druge oblike mobilnosti – predvsem hojo in kolesarjenje in zunanja območja izven svojih parcel za druženje s sosstanovalci. Po podatkih izvedenih anket se je za kar 63 % izboljšala kakovost bivanja na tem območju.

Slika 6: Luka Mladenovič iz Urbanističnega inštituta RS, predstavitev cestno prometno urejene soseske Jurševka
Vir fotografije: Zavod VOZIM

Po predstavitvi rešitev s strani strokovnjakov, so imeli udeleženci možnost pogovora z vsemi strokovnjaki v skupinah, katerim se je pridružilo več kot polovica udeležencev. Sprožile so se razprave, kako prenesti predvsem belgijski model v Slovenijo in prilagoditi celostne prometne načrte v nekaterih mestnih središčih.

Sicer pa so bile ključne ugotovitve celodnevne e-izobraževanja v tem, da so to bodoči koncepti in temeljni gradniki najprej celostnih prometnih strategij in nato prostorskih načrtov v regijah. S preureditvijo prometa v naseljih in možnostmi prestavljanja prometa izven centrov mest se namreč zmanjšuje motorni promet, pridobi pa več prostora za uporabo, za pešce, kolesarje in urejene zelene površine oz. prostor za igro in druženje. Hkrati se precej dvigne kakovost bivanja posameznikov na območju, ki je celostno prometno urejen.

Spletno izobraževanje se je izkazalo za zelo uporabno in praktično, ne le zaradi nujnosti v času veljavnih ukrepov za preprečevanje širjenja nalezljive bolezni COVID 19, temveč je zelo priporočljivo tudi v prihodnje pri organizaciji dogodkov, saj zmanjšuje število prevoženih kilometrov in ima pozitivne učinke na prometni sistem in okolje. Do konca meseca sta tako predvideni še dve spletni izobraževanja in sicer v četrtek 4. 6. 2020 na temo urejanja javnega prostora po meri pešcev in kolesarjev na katerem bo izkušnje s preobrazbo ulic iz sosednje Avstrije predstavil Karl Reiter. Koncept ljudem prijaznih ulic in primere iz Slovenije pa Alenka Korenjak iz društva Prosto-Rož. Dne 18. 6. 2020 pa bomo izvedli še tretje spletno izobraževanje z naslovom "Nova orodja za pripravo celostnih prometnih strategij. Z dogodki za občine in strokovno javnost bomo nadaljevali v jeseni.

Več informacij o vseh dogodkih in programih izobraževanj je dosegljivih na www.sptm.si oz. spletnem mestu Zavoda VOZIM www.vozim.si.

Prispevek sta pripravila Zavod VOZIM in Ministrstvo za infrastrukturo

Električna dostavna kolesa v Ljubljani in na Ptuju

MZI skupaj z izvajalcem Pošta Slovenije v sklopu projekta Mehki ukrepi TM izvaja ukrep Zelena mestna logistika. V okviru ukrepa bodo pripravljane nacionalne smernice za izdelavo Strategij upravljanja mestne logistike in izdelani 2 pilotni strategiji. Pilotna projekta bosta izvedena v Ljubljani in na Ptuju, kjer bodo preizkušena tudi električna dostavna kolesa. Namen testiranja je določiti optimalno lokacijo za urbani konsolidacijski center in oceniti uporabnost tovornih koles za dostavo v mestnih središčih. Testirani bodo trije modeli tovornih koles z različnim volumnom tovornega prostora. Preko projekta bomo določili najbolj primerno velikost za različne vrste dostav oz. tovara.

Slika 7: Električna dostavna kolesa, ki se bodo vozila po Ljubljani in Ptuju
Vir fotografije: Peter Habjan, Emicon Adria

Projekt IDACS: celoviti podatki o polnilni infrastrukturi za električna vozila na enem mestu

Ministrstvo za infrastrukturo je član konzorcija 16 držav članic EU v projektu IDACS (ID and Data Collection for Sustainable Fuels in Europe), z vodilno partnerico Nizozemsko na čelu. Projekt IDACS je podporni projekt centraliziranega EU programa Instrument za povezovanje Evrope (IPE). Namen projekta je uporabnikom vozil na alternativno gorivo omogočiti prost dostop do kvalitetnih podatkov o polnilni/oskrbovalni infrastrukturi ter jim tako omogočiti kvalitetnejšo mobilnost. Sodelujoče države bodo do konca leta 2021 vzpostavile enoten sistem za podelitev in registracijo ID kod na področju polnilne/oskrbovalne infrastrukture za alternativna goriva v prometu. Cilji projekta bodo realizirani z dodelitvijo in registracijo ID upravljalcev in ponudnikov storitev (CPO ID kode in MSP ID kode), z registracijo ID kod polnilnih/oskrbovalnih točk in pogodb/poslovnih razmerij (EVSE ID kode in EMA ID kode) ter vzpostavitvijo nacionalnega repozitorija ID kod. Prav tako se bo v vsaki državi članici vzpostavila nacionalna dostopna točka, spletni portal, s celovitimi in kvalitetnimi podatki o polnilni/oskrbovalni infrastrukturi v realnem času. V RS aktivnosti trenutno potekajo na področju polnilne infrastrukture za električna vozila, v nadaljevanju projekta pa tudi za stisnjen in utekočinjen zemeljski plin ter utekočinjen naftni plin.